

„Sütik”

E. LENDERI GÜMNAASIUMI ÖPPURAJAKIRI
ILMUB KORD KUUS

Nr. 4

Märts

1937

SISU.

Langenuile	<i>Metsade vaim</i>
Igale eestlasele eesti nimi	<i>Virve Eenpalu</i>
Kaks luuletust	<i>Elna Tiideman</i>
Tuleku lävel	<i>Elna Tiideman</i>
Millega tegeleb eelmine lend	<i>Asta Veiler</i>
Koju	<i>Anna Solba</i>
Ettekannete õhtu 17. II 37.	** *
Miki-hiir	<i>Viivi Telliskivi</i>
Matkakiri	<i>Laine Maiste</i>
Kilde.	

Langenuile.

METSAD E VAIM, I lk. kl.

Magage, sõdurid, vahvad,
kes langesid kodumaa eest,
kes surid, ja kodumaad kaitstes
läksid läbi tulest ja veest.

Puhake rahulikult!
Ei keegi teid sega nüüd,
ei enam teid ärata ju
Eesti väe võiduhüüd.

Magage, isamaa pojad,
kes vaprasli võillesid,
kes rinnaga Eestimaad kaitstes
ju rõõmuga langesid.

Sest mälestused jäävad
Te vaprust alati,
et surite kodumaad kaitstes —
ei unusta kunagi.

Igale eestlasele eesti nimi!

Virve Eenpalu.

Igale eestlasele eesti nimi! Kui palju kordi oleme viimaste aastate jooksul kuulnud seda hüüdlause, kui palju oleme lugenud ajakirjanduses artikleid, kus propageeritakse nimede eestistamist.

Lugedes neid üleskutseid kõigile Eesti perekondadele, tundub meile, noortele, võõrastavana nähe, et leidub eestlasi, kes ei ole küllalt aktiivsed eestistama oma nimesid ja võib-olla koguni suhtuvad sellesse aktsioonisse eitavalt.

Meie, praeguseaja koolinoorus, kes me oleme sündinud ja üles kasvanud vabas, iseseisvas Eestis, kes me oleme harjunud mõtlema ja tegutsema vabade eestlastena, peame endastmõistetavaks olukorda, kus iga eestlane peab kandma eesti nime, e'ab ta ju eestlasena Eesti Vabariigis, ja on ju nimi tähtsamaid tunnuseid päritolu määramisel! Kes võib võõrapärase nimega eest-

last pidada puht meie rahva liikmeks? Jah, võib-olla meie kaasmaalane, kes on meie isikus teadlik. Aga kas suudavad ka suurte riikide rahvad öelda, missuguse rahva liikmega on neil tegemist? Milleks on üldse niisugune segadus vajalik? Peab ütlema, et csa meie vanemast põlvest peab kramplikult kinni oma võõrapärastest nimedest, tuues igasuguseid **ettekäändeid**, millest aga meie, praeguseaja noored, seni küll **mingisuguseid veenvaid väiteid kuulnud ei ole**. Osa põhjendab oma arvamust sellega, et ei taha lugupidamisest oma isaisade vastu nime muuta, olla see ju nende põline suguvõsa nimi. **See põhjendus on aga liiaks nõrk!** Kui me oleme tuttavad Eesti ajalooa, siis teame, et praegused võõrapärased nimed ei ulatu kaugemale tagasi kui kolm-neli põlve, paljud aga muudeti sunnilt võõrapäraseiks paar põlve tagasi, nii sai Lepik — Lepikson,

Kasik — Kosikov alles eelmises põlves. Miks peaks meie vanematel austustunne nende sunnitud nimede vastu olema suurem kui vana-
de eestlaste omade vastu, kes neid auga
võideldes kandsid sadu aastaid?

Teiseks põhjuseks võiks lugeda nime
kuulsust. Keegi isik võõrapärase nimega
omab kuulsuse laiemais ringkonnis ja võib-
olla isegi rahvusvahelises peres. Võttes
nüüd uue nime, kardab ta kas oma isiku
hiilguse vähenemist, või on ta mures oma
laste pärast, keda ehk selle uue nimega ei
võida pidada sellesse heasse perekonda
kuuluvaiks. See arvamus on aga kindlasti
täiesti väär, sest isik, olles tõesti tuntud ja
tunnustatud, saab kindlasti ka uue nimega sa-
ma tunnustuse osaliseks. **Nime muutmise-
ga teeb ta ainult eestlastele au, sest
kuulus eestlane eestipärase nimega on palju
rohkem väärt!** Kolmas ja kõige sagedamini
ettetulev nähe on lihtne loidus. Lütiakse
käega ja lausutakse: Oh, küll ma jõuan, ega
kiiret ole, üks pikkamööda saa ka ilusam
nimi otsitud! Kuid pahatihti just selle, eest-
lasele omase aegluse pärast jääb nime otsi-
mine tühipaljaks otsimiseks.

Kas ei peaks siin, kus meie vanemad
säärast loidu suhtumist asjasse näitavad,
meie noorpõlv appi tulema ja niikaua peale
käima, või asja juhtimise koguni enda kätte
võtma, et ometigi ükskord meie kodumaa
vabaneks võõrapärasest ilmest! Kas on meie
koolinoorus tõesti saamatum ja passiivsem
teiste põlvete noorustest? **Noorus on ol-
nud ju alati tulisem uuenduste pooldaja ja
rahvuslane!** Kui terve meie noorpõlv ühineb
võitluses võõrapärase nime vastu — halva
mälestuse vastu vanast surveajast — siis
kindlasti meie vanemad ei suhtu enam nii
ükskõikseltselt asjasse, kindlasti tulevad nad
vastu meie soovile: **olla eestlane eestipärase
nimega!** Meie, noored, peame looma tulevi-
kus rahvuslikke kodusid, sellepärast peab
meile nimede küsimus olema südameläheda-
seks asjaks. Kõneldes rahvuslikust kodust,

meie mõistame, et tuleviku Eesti rahvuslikus
kodus ei või enam mööda minna nime küsi-
musest. Tänapäeval kõneldakse ju nii palju
kodukaunistamisest. Otsitakse muuseumi-
dest, millistes hoitakse alal meie esiisade
ja emade looming, rahvusepäraseid jooni, mi-
da saaks kasutada meie kodude sisustami-
seks, ja seda kõike selleks, et luua rahvus-
likku kodu — kaunist põhjamaist kodu.
Kuid mis eesti kodu on see, kui ukstel ilut-
seb **silt võõrapärase nimega nagu mõni**
Grosmandorf, Abernschlecht, Silberstern,
Ahrenchild, Neumanskraft, Altegrunzmann,
Nikopensius, Oberveltgut, Anderseide jne.
jne. Säärased nimed leiduvad aga kahjuks
veel Eesti rahva keskel. Leidub ka veel ni-
mesid, mis on küll eestipäraseid, kuid mis
võivad kaunis koomiliselt mõjuda näit.: Ap-
rilla, Ahvi, Elevant, Papa, Pudi, Keskspaik,
Viinalass, Püksipaik, Pilapart, Karjakont,
Elitea jne. Sääraseid nimesid võiks loen-
dada lõpmata palju. Meile on kõigile vist
tuntud hüüdlause: **Nimi ei riku meest!** Kuid
on aeg hakata aru saama, et nimi võib siis-
ki rikkuda meest! Seda taibatakse ka rutem,
kui on tegemist koomiliste eestipärase nime-
medega ja nende muutmiseks ollakse palju
kiiremad. **Kuid kui me võtaksime ja töö-
giksime meie võõrapäraseid nimesid, siis need
pakuksid kindlasti sama veidra pildi.** Seda
aga ei suudeta alati taibata.

Vanemad pärandavad meile kodumäles-
tused, emakeele ja meele; **meie noored, ta-
hame aga, et nad pärandaksid meile ka ees-
tipärase nime!**

Meie oleme vaba rahva lapsed, meie va-
nemad on pärandanud meile vaba maa ja
meie soovime, et meie võitlussangarite teod
kirjutataks meie rahva nimele. Meie ei ole
seotud surveajaga minevikus ja sellest ajast
päritud sunniviisiliste nimedega. Meie pa-
remad tunded ulatuvad tagasi endisesse Ees-
ti vabadusse, millal meie rahvas kandis oma
nime ja **meie tahame leida seda uuesti, mis
vahepeal kaotatud. Meie ei kannata ala-**

väärsusetunde all, et peaksime kandma võõraste silti oma isikul. Tunneme endid väärilistena maailma rahvaste peres ja tahame, et meie rahva teaduse, kunsti ja kirjanduse suursaavutused näitaksid nende loojate päritolu.

Pühitsedes järgneval aastal meie vaba-

riigi 20. sünnipäeva, peaksime pühitsema ka meie rahvusliku uhkuse ja iseteadvuse tõusu, sellepärast unustagem need paarsada aastat, mil olime tähitud võõra märgiga — **Vabariigi 20. aastapäevaks tagasi eestipäraste nimede juurde!**

Kased.

ELNA TIIDEMAN.

Nutvate suudega joovad tuult,
habraste kätega püüavad pilvi
ega lakka haaramast õhku,
kuigi pettumus kastet silmi
kallab ja peletab palveid suult.

Valgete harude vahelt virvendab
otsekuu nukrust ja kurba rõõmu,
ja ladvult langeb südameid.
Tuulepesist ent valulist naeru
piki tüvesid heinasse piserdab.

Okstel ripuvad õhtused kellad,
neid hommikupäike kaugelt toob
meeltetaguste saarte metsist.
Kellahelid leinadest viise viib
sinna, kus ruuged ehadest kaldad.

Vastlatuisk.

ELNA TIIDEMAN.

Tuul mängib tuisuga hangedel,
keerutab lumme sõõre,
karglevad täheb lombi jääl,
pilvedel pimedas kiire.

Vastlaöö vingub akna all,
vastlatäkk pureb luuki —
tema tormidest sadulal
nelja kihutab keegi.

Tuleku lävel.

Elna Tiideman.

Suured valged tilgad ripuvad nagu marmorpätklitest palvekeed üsna, üsna madalal helkiva maapinna kohal. Põimuvad läbi tuule pikkade ripsmete lahkuva pakase pisaratena, libisevad helekollase naeruna valgusest varju ja taas valgusse, ja ahtate inimmetetena langevad piiskhaaval sädelevaisse sulaloikudesse, lainetavad lõbusalt paar ringi ja kaovad, ja pinnale jäävad ujuma jälle pehmelt paisuvad pilvelambad sinises eetrimeres. Põlevad aga heledad küünlad aiapostidel ja vilguvad kõikjalt vastu nagu peeglitest. Sarapuude all lõhnab lumi ja okselt veereb helisevaid päikesekuule alla, soojendama südameid ja peletama hämarust ja und. Hall tüdimus hiilib hirmul metsa alla ja nutt ja nukrus pagevad käsikäes piki virmaliste kuude kaupkaevatud radu. Valgusekerakesed aga veerevad ja kõrisevad ja joonistavad helesinist mustrit lumme ja hingedesse. Mõtted lükkavad valla aknaluugid ja keerutavad tuulispäadena põldudel ja väljadel, vabadus vilistab rohelist serenaadi lainete kohal, ja laantes huikab kaja eredaid soove, mis äsja veel sügaval, sügaval mäekoopas magasid.

Veel ei ole kõik laulud oma valgejuukselisi päid võrkude alt vabastanud, veel tukuvad vened ja lootsikud ja purjede huulte vahelt tuleb hallitushingust, veel on silmade taga udus hele-heledaima naeru kajakatiivad, aga juba on sõdurid tulemaalt teel ja juba meelitab kaugelt-kaugelt silmapiiri tagant vikerkaare kumer sild.

Praegu istub aga kõrgetel lumistel astmetel vana lambur ja puistab flöödilt isesugust närvlikult tormavat, läbemahtult ootavat ja sääljuures nii imepuhtalt hääd ja heledat juttu sellest, kuidas igal aastal kaugete kaljude tagant kevad tuleb, aastast aastasse vikatimehena kalgile ja külmale. Nüüd ta aga katkestab, see vana karjane, oma mängu, muigab koraks vaevalt-vaevalt ja paiskab peotäie tuisku otse ootavaisse silmisse. Aga ei peta ega pimesta see kamalutäis enam, sest kõrvus püsib päikesekuulide kõrin ja pärlidena helgivad lakkamatult valged piisad. Ja aia all mängivad öö ja päevkaarte, kus trumbid kõik valguse soojade sõrmede vahel.

Millega tegeleb eelmine lend

Armas kooliõde!

Kõige enim suur länu Su armsa kirja eest, mis mulle päris rõõmsaks ülatuseks oli.

Palud, et kirjutaksin midagi oma elu ja õppimise üle Brüsselis.

Olen ühe nii öelda „Institut pour jeunes filles“ õpilane juba 5-dat kuud.

Kohtame tihti raamatutes romantilisi kirjeldusi noorte tütarlaste elust instituudis. Selletõttu oli mu fantaasia juba mitu nädalat enne siiajõudmist agarasti

amelis. Pean aga kohe alguses ütleva, et ka siin on tunda tänapäeva üldist romantika kriisi.

„Institut Droissart“ kuulub Brüsseli parimate tütarlaste pansionide hulka. Ta asub suure Avenue Louise'i ääres, mis otse parki suundub. Instituut võtab enda alla kolm maja, millest 2 esimest elamiseks ja kolmas koolimajaks on. Juhataja on m-lle Girard.

Õpetajaid on meil 2, kes siin elavad ja rohkem järelevaataja kohuseid täidavad, ning neli, kes koolis tunde annavad. Asja selgitamiseks olgu öeldud, et meiega koos 15 õpilast-eksterni pansioni koolis käib. Koolis veedame oma päeva kasulikuma aja — ennelõuna. Tunde on meil 3—4, välja arvatud teisipäeval, millal külastame muuseumi, kirikuid või teisi ajaloolise tähtsusega ehitusi. Muuseum käisime ka Waterloo lahinguvälja vaatamas, mis mitte kaugel Brüsselist pole.

Tunnid ja õpetajad on head ja huvitavad. Nii saame hääldamis-, lugemis-, kirjutamis-, kirjandus- ja luuletunde.

Nähakse meiega tõsist vaeva, et seda nii „peent ja elegantset“ prantsuse keelt õpetada. Tagajärjed oleksid seda rahuldavamad, kui ka pealelõunati seda keelt kuuleks. Nende pealelõunate arvele kirjutatakse aga oma „tähelepanuväärseid oskusi“ türgi ja hollandi keelte alal. Samuti ei puudu mul hiilgav inglise ja saksa keelte kõnelemise praktika.

Nüüd siis mu kaaslaste — „kinnise tütarlaste pansioni kasvandike“ — juurde. Meid on 22. Algab igav aga enam-vähem vajalik üleslugemine: 6 inglasi, 2 hollandlast, 3 türklasi, 2 luksemburglast, 2 itaallast, 3 belglasi, 1 prantslane, 1 tšehhi (omaltpoolt ütleksin pigemini sakslane. Peame temaga vihaseid lahinguid Hitleri üle, mis kord päris katastroofiliselt lõppes), 1 norralane ja 1 eestlane. Tüdrukute

vanus kõigub 15—19 aasta vahel. Türklased, kes on vanemad ja ei käi siin koolis, omavad sellelõttu suuremaid vabadusi ja eesõigusi.

Inglased, kes arvuliselt ülekaalus on, omavad ka moraalselt tugevama mõju. Nii näiteks on nad ühtheoidmise suurest väärtusest aru saanud ja nende sõna, kas siis filmi valikus või mõne teise ettevõtte otsustamises, jääb alati kõige peale.

Ei jõuaks neid kõiki pikemalt kirjeldada, kuigi mõnigi neist tänuliku tüübi romaaniks annaks. Norah, kes kuskilt Põhja-Inglismaalt pärit, on inglise rahu ja külmaverelisuse kehastus. Aega ja kannatust jalkub tal söömiseks (lõpetab viimasena) ja riietumiseks (hilineb alati). Õppimisest ei näi küll eriti huvitet olevat. Suurema osa oma ajast pühendab ta peenele käsitööle, valmistades massiliselt patju ja linakesi. Ta armsaimaks lauseks oli ja on: „je ne comprends pas“ (ma ei saa aru). Teistest olgu niipalju öeldud, et nad eeskujulikud inglise lady'd on, igal pühapäeval mingile party'le lähevad ja siin m-lle Jenny juhatusel kõvasti tantsu õpivad.

Belglased on kolmekesi omavahel sõjajalal. Üks neist on endale sõbra leidnud norralannas Berit'is, kes oma põhjamaisest päritolust hoolimata temperamentsem kõigist on.

Armas kooliõde, paremal tahtmisel ei jõuaks Sulle neid kõiki kirjeldada. Ka on Su kannatus vist lõpukorral ning ootad kirja lõppu. Püüan siis ruttu lõpu teha.

Mu parimateks sõbratarideks on hollandlannad ja türklased. Moodustame suuremate tüdrukute ringi, kelle trumbiks on võimalus üksinda väljuda. Seda tänu „kõrgele vanusele“ ja vanemate arvurikastele kirjadele.

Annan Sulle veel lühikese ülevaate

meie pealelõunast. Ennelõuna lõpeb pika ja igava lõunaga. (Muuseas — kui juba söögitoast juttu on — leidsin sealt kord tooli, mille põhjale oli suurelt ja selgelt trükitud: „Made in Estonia. Luterma“). Võid ette kujutada mu rõõmu ja üllatust. Nüüd istun siis alati eesti vineeril).

Pealelõunati on meil vahest käsitöö-tunnid ja õppimine. Neljapäeviti käime ujumas. Sul oleks ehk huvitav teada, et siin koolides ujumine õpilasile on sun-

duslik. Praegu käime ka tihti uisutamast — kunstjääl. Ilmad on kevadiselt soojad, nii et mulle ei jäta kuidagi õige uisutamise muljet. Laupäeviti ja pühapäeviti käime kinos või teatris. Nädala sees õhtuti veel tihti loengutel ja kontsertidel.

Nüüd aga lõpetan, sest mind ootab õppimine. Palju tervisi teile kõikidele.

Sinu Asta Veiler.

Koju . . .

Anna Solba, IV-a kk. kl.

„Näe, lund sajab!“ hüüab väike tütarlaps, joostes aknale. Ta õed-vennad jooksevad samuti sinna, nad kuhjuvad aknale, jälgides silmade särades lumehelvet tantsisklemist väljas, akna taga. Lumehelbed aga langevad, katavad maa õrna valge vaibaga, mis üha tiheneb, peidab oma ühtlasesse valgesse rüüsse kõik, mis silma haavab, eksitab. Ja vaikselt, nagu langeb lund, saabub õhtu. . .

Üle ääretu valge särava lumevaiba liigub üksik kogu. Ta libiseb mäenõlvall alla, kergelt nagu lumehelve, peatub, lükkab laubale langenud lokikese lumise kindaga kõrvale ja vaatab naeratades päikesesse. Päike kuldab ta juukseid, särab tagasi ta silmadest. Ta suleb hetkeks silmad ja liugleb siis edasi oma suuskadel. Uuesti mäest üles, siis alla, ikka edasi sinna viib tee, kus pimestavalge maapind ühineb kõrge helesinise taevavõlviga. Tütarlaps sinises suusaülikonnas tõuseb mäenõlvall üles ja puhkab, toetudes kepile. Ta ees avardub

suur lumeväli, mis lebab nagu mingi suur kiirgav briljantidest vaip, särades tuhanded värves.

Kaugel silmapiiril paistab vaevalt-märgatava tumeda ribana mets. Sinna suunabki tütarlaps oma pilgu. Ta silmis välgatab rõõm, igatsus kodu järele, mis asub seal kuskil kaugel metsa taga.

Tugev tõuge suusakeppidega — ja ta vuhiseb alla järsust nõlvakust lume tuisates ta suuskade all.

Mets, mis tundus mäelt vaadatuna nii kaugena, kättesaamatuna, näib nüüd tütarlapsele vägagi ligidasena. Hoolimata oma suurest igatsusest võimalikult rutem koju jõuda, tunneb ta, et on väsinud, et see kilomeetrite-pilkkune tee, mille ta on selja taha jätnud, annab ennast tunda. „Kui metsanigi jõuaks,“ välgatab mõtte läbi pea. Veel viimane tõuge keppidega ja metsa esimesed puud sirutavad üle tütarlapse pea oma võimsad oksad.

Nüüd ei kihuta ta enam, pole vaja-dust. Siin varjavate põlispuude all on

nii kodune, hoopis teissugune tunne asub rinda kui lagendikul, kus tunneb end nii üksikuna, mahajäetuna...

Tütarlaps libiseb tasa nagu metsavaim hiigeltüvede vahel. Kuid ta silmist on kadunud endine rõõm, teadmine, et varsti saab viibida jälle omaste keskel. Ta silmi on asunud mure, hirm. Mets peaks ometi juba lõppema, peaksid harvenema, väiksemaks muutuma need võimsad hiigeltüved! Nõutult seisatab tütarlaps, ta saab aru, et ta on eksinud. Aga ta tuli ju ometi õiget teed, on võimatu eksida, võimatu sattuda valele rajale!

Hakkab hämarduma. Ruttu ja hääletult laskub videvik. Seal, kus seisab üksik eksinud tütarlaps, on juba täiesti pime. Tihedad oksad varjavad kiiresti vajuva päikese viimased kiired.

Tütarlaps toetub jõuetult vastu puud. Ta ei suuda enam otsida väljapääsu metsast, mis näib nõiutuna. Kõik ta kalsed leida teed jäid tagajärjetuks; kõik jäljed, mis ta leidis, olid ta omad jäljed, suundudes ikka samale kohale, kust algas otsing. Nüüd on ta jälle siin. Ja nüüd pole lootagi enam tee leidmist, sest on täiesti pime. Ta puhkeb nutma, toetudes puule.

Kuid, mis see oli? Kas polnud see ehk oksade praksumine jala all? Tütarlaps kuulatab, vahtides pärani silmi pimedusse. Pisarad on jäätunud ta põskedel; külm on õhtu saabudes suurenenud. Tõesti, keegi läheneb! Talle meenuvad kõik lapsena kuuldud tondijutud. Ängistav hirm haarab ta südant, ta tahaks karjuda, hüüda appi, kuid kõri on nagu kinni nõõritud. Viimaks rahuneb ta veidi: see oli ju ainult lumi, mis langes äkilises, veidi tugevamas tuulehoos.

Igatahes, siia ta enam ei jää! Ta läheb ükskõik kuhu, eksleb ringi metsas; ka see on parem kui siin seista. Kuid vaevalt on ta lükanud paar korda keppidega, jääb ta seisma, ta süda vassardab metsikult. Seal põõsas on keegi, nüüd... nüüd hüppab ta!...

Tütarlaps ei tea isegi, mis edasi juhtus. Ta vaid suusatas kõigest jõust, kuni — kuni leidis enese oma kodu eest.. Ta astub sisse, kõik kodused kogunevad ta ümber, pärivad, kõnelevad läbisegamini. Ta ei saa millestki aru, tahab vaid puhata. Ta on nii väsinud, nii lõpmatult väsinud... Joob masinlikult kuuma teed, mille ema talle toob, ja uinub siis seal-samas laua ääres, unustades hirmu, tah-tes ainult magada, magada...

Ettekannete-õhtul 17. II 37.

17. veebruaril kooli ruumes korraldatud ettekannete-õhtu osutus väga huvitavaks ja ettekannetelt enam-vähem laitmatuks.

Esinesid õpilased klaveri- ja viiulietkannetega, deklamatsiooniga ja koorilauluga.

Õhtu avas IV-b k.-k. klassi õpilane Valeria Ratus, kandes ette Rachmaninoffi „Prelüüdi“, avaldades sääljures jõulist lööki ja küllaltki küpse tõlgitsemist. Järgnes deklamatsioon — esitasid Aino Saar II a kk klassist Haava „Mägede põues“ ja Lia Mägi I kk klassist Alle „Eesti pastoraali“, saades teenitud kiituste osaliseks. Deklameatoritest äratasid lõbusatujulist tähelepanu Thea Tallmeister ja Rita Sepa I kk klassist, kes kandisid ette Lattiku „Esä“ ja „Esimese armastuse“. V g. klassi õpilane Aiki Allman sooritas oma melodeklamatsiooni Ridala „Talvine õhtu“ tunnustamisväärselt, kuid V g. klassi õpilase Elna Tiidemani kaks luuletust ei pääsenud samas ettekandes siiski niivõrd mõjule, kui nad seda oleksid väärinud.

Esimeses osas ettekantud klaveripaladest mängis Karmen Avald V kk klassist Chopini „Valsi“, mis üsna hästi õnnestus, tuues silmits esineja võrdlemisi arenenud sõrmetehnikat. Ilse Lehiste IV a kk kl. mängis Scoti „Lotuslandi“, avaldades tõlgitsuslikult hääd muljet. Helmi Koljo IV a kk klassist kandis ette Liszti „Armuunelma“ üldiselt korralikult, kohati andis end siiski tunda liigne närvitsemine.

Esimene pool lõppes koorilauludega. Gümnaasiumi koor kandis ette klaveri saatel kolm pala: Aava „Hommiikul“, Lüdigi „Põlismetsa järv“ ja ungari rahvalaulu „Temeš kaldal“, mis juba möödunud koolipeost saidid tuttav.

Koori ettekanne jättis siiski veel mõndagi soovida.

Eeskava teise poole täitjate kohta ei või öelda midagi halba. Esimese numbrina esinesid keskkooli õpilased massdeklamatsiooniga „Millest kõneleb raudtee“. See õnnes-

Evi Sooman.

Helmi Koljo.

vil! Evi Rauer.

Aiki Allman.

Maret Kapp.

Tiina Simsivart.

Karmen Avald.

Lia Mägi.

Valeria Radus.

Ilse Lehiste.

Elna Tiidemann.

Aino Saar.

Karmen Prii.

*Thea Tallmeister,
Rita Sepa.*

Pr. H. Tamjärv.

tas võrdlemisi hästi, paiguti vaid tundus veidi hõre. V g. klassi õpilase Evi Soomani poolt ettekantud Chopini „Noktürn” ja Schumann-Liszti „Kevadöö“ suutsid meid veenda esineja suutelisuses muusika tõlgitsemisel. Maret Kapp IV g. klassist esitas ilmekalt Underi kauni legendi „Taevaminek”. Muide sobis Kapi madal pehme hääl suurepäraselt ettekantava palaga.

Proua Tamjärv laulis kolm laulu: Schuberti „Hommikserenaad”, Merikanto „Kui süite all tuli tumeneb” ja Härma „Mis sa no pid, neiukene?”, saades vilunud kunstnikuna suurte poolehoiuavalduste osaliseks.

Sama tuleb öelda ka Karmen Prii kohta V g. klassist, kes oma viiulimänguga kaugele üle tavalise õpilastaseme. Karmen Prii

esitas Gluck-Kreisleri „Meloodia”, Mozart-Kreisleri „Rondo” ja Sarasate „Andaluusia romansi”.

III kk klassi õpilane Tiina Simsivart esitas meeldivalt Ridala „Südataalve öö”, ja viimase palana kandis vil! prl. Evi Rauer ette Jõgeri hoogsa ja sütitava „Kutsumusretke”, mõjudes läbimõeldud ettekandega ja haruldaselt moduleerimisvõimelise häälega. Kahjuks läks osa ettekandest kaduma selletõttu, et prl. Rauer liiga taga laval seisis.

Lõpuks laulsid kõik õpilased koos kaks vastõpitud isamaalist laulu „Õitse maa ja müha meri” ning „Püha, põline ja üllas”.

Üldkokkuvõttes väga ilus ning meelde jääv õhtu, ja jääb ainult soovida, et selliseid tihedamini korraldataks.

Muinasjutt Miki-hiirest.

Viivi Telliskivi, I-b algk. kl.

1. Miki-hiire tembud.

Miki-hiir oli kangesti vallatu. Kaheaastaselt kippus ta juba kooli. Miki ema läks siis õpetaja jutule. Õpetaja ütles, et nii noori lapsi kooli ei võeta. Laps võib alles seitsmeaastaselt kooli tulla. Siis muutus väike lõbus Miki väga kurvaks. Aga kui ta vanemad õed Pinni Betty ja Betty Bood temaga kooli hakkasid mängima, etteütlosti ja teste tegema, muutus Miki jälle lõbusaks poisiks. Ühes tema rõõmsa meelega tulid tagasi ka ta vallatused. Ta hakkas veel hullemaid tempe tegema kui enne. Kui ta tahtis, et eesti keele etteütlost lõpeks, määris ta oma vihu tindiga, viskas ta siis laua alla ja trampis jalgadega peal. Klaverit ei mänginud ta

mitte kätega nagu teised, vaid trampis jalgadega. Nii mängis Miki-hiir kodus kooli.

Miki-hiire sünnipäev.

Homme on Miki sünnipäev. Miki on kutsunud endale külla Miki-Mouse'i, Miki-Minni, vanahärra Pluto, Pruunikese, Rõngassabakese ja Lumivalgukese. Köögis on palju ettevalmistusi. Miki saab ju seitsmeaastaseks. Jah, nii ruttu on need aastad möödunud.

Miki läheb täna äreva südamega magama. Mis ta küll kingituseks saab?

Hommikul vara ärkab Miki ema. Ühes temaga ärkavad ka Pinni Betty ja Betty Bood. Nad soovivad oma kingitused esile, Miki voodi ette, väikesele lauale. Ema poolt

on seitse küünalt ühes kringli ja tortidega. Betty Boodi poolt on kahe- ja poole-kroonised vesivärvid, niisugused, kus on kuld ja hõbe ka. Pinni Betty poolt sai ta suusad ja isalt uisud. Teistelt ta sai koolikoti, suusaülikonna, šokolaadi ja palju teisi ilusaid asju. Üldse oli Miki sünnipäev igapidi tore.

Miki-kiire tunnistus.

Et Miki peagu I poolaasta lõpul kooli läks, sai ta tunnistuse ruttu kätte. Miki süda ja käed värisesisid, kui ta esimese tunnistuse vastu võttis. Tal oli küll üks nõrk, aga teised selle eest väga hääd.

Matkakiri.

Tiskre — Rannamõisa — Vääna — Keila-Joa.

Laine Maiste.

Matkale minna — selline idee tekkis meil, neljal-viiel siis veel eelviimase klassi õpilasel, läinud kevadel, kui teised klassioed kavatsesid teha ekskursiooni Stokholmi. Oli nagu kahju pealt kuulata „rootslaste“ innukaid kõnelusi-ettevalmistusi eelolevaks reisisiks, teades endal ees vaid rida igavaid ja üksluisi päevi, mitte midagi huvitavat, millest oleks tahtnud täie agarusega kinni haarata ja läbi viia. Seal tekkis ühel meist tore mõte teha pikem matk läbi mõnede Põhja-Eesti ilusamate kohtade. Suurte nõupidamiste järele koostasime järgmise kolme- ja poolepäevase matkakava: laupäeva hommikul vара sõidame Tallinnast ommibusega Tiskresse, sealt läheme jalgsi Suuropisse ja Rannamõisa kaudu Vääna, kuhu jõuame laupäeva päälõunaks; pühapäeva veedame Väänas, esmaspäeval matkame Keila-Joale, kust tuleme õhtuks Vääna tagasi ja teisipäeval sõidame rongiga linna tagasi.

Matkajaid oli viis tütarlast, kellest üks oli juba vana matkaja ja tundis ka hästi meilt läbistatavaid kohti, nii et tema jäi tejuhiks, siis kaks öde, kellest vanem oli juba aasta eest kooli lõpetanud ja kaasas „vanema

ja targema inimesena“, siis veel üks kooliõde ja mina.

Laupäeva hommikul olime kõik ilusasti pakkidega Veneturul ja ootasime „bussi“. Viimasel sekundil enne ärasõitu lõppes õnnelikult õnnetus, milles me ise veel teadlikud polnudki. Istusime juba sõidukis ja just pidime hakkama liikuma, kui korraga „bussi“ uks avanes ja lae alt lendas midagi ühele meist otse sülle. Selgus, et see „midagi“ oli tema kojuunustatud tenniskingad (igatiiks meist pidi kaasa võtma tennised, et käies mitte vaeva näha kõrgete kontsadega), mis ta emale veel „parajal ajal“ tõi järele. Õnneks polnud unustatud fotoaparaati.

Sõit möödus kõigiti õnnelikult. Kõik kinnitasid, et tunnevad endid täiesti hästi. Kuigi võibolla mõni seda just tunnistada ei võinud (minule on omnibusesõit küll suurimaks karistuseks), püüdis ta siiski vaprat nägu teha, et mitte teistele ka muret valmistada. Sõidu ajal ei juhtunud muud tähtsat, kui et vist igatiiks avastas, et oli midagi vajalikku koju unustanud. Teised ruttasid siis kohe kinnitama, et küll ma annan sulle.

Viimaks oli bussisõit seljataga ja me asu-

sime, pambud seljas, jala reisima. Ilm oli matkamiseks nagu loodud, ümbrus ilus — kõik mõjus tuju tõstvalt, nii et lõbusas meeleolus marssisime oma sihi poole. Muidugi ei unustanud me laulmast ja pildistamast.

Umbes kel 12 jõudsimme Suuropisse, kus tegime lühikese peatuse tuletorni küllastamiseks. Tornivaht-madrus näitas meile lahkelt kõike huvitavat tuletornis ja palus meid kirjutada oma nimed küllalisraamatusse. Lõpuks uurisime kõik kordamööda merd ja otsisime sealt laeva „rootslastega“, kes umbes sel ajal pidid Suuropist mööduma ja kellele olime lubanud enesest märguandmiseks lehvitada valge rätikuga. Laeva me küll ei näinud, aga rätikuga lehvitasime igaks juhuks siiski.

Siis asusime uuesti teele. Nüüd aga oli käia märksa raskem, kuna ilm oli väga soojaks läinud ja päike kõrvetas paljaid käsivarsi ja nägusid päris armutult. Pakid muutusid üha raskemaks, sellele vaatamata et õekesed-kaaslased neid tublisti kanda aitasid, kuna nemad olid omad saatnud ettenägelikult pagasiga otse Vääna jaama. Need raskused aga ei rikkunud tuju. Hoopis vastupidi: mida palavamalt kõrvetas päike, seda lõbusamalt laulsime. Nii jõudsimme kella 3 ajal sihtkohta — Vääna. Öömajaga meil „vedas“: „teejuht“ tundis ühe talu pererahvast hästi ja nii saime endale nendel päevadel juhuslikult vaba oleva väikese ühetoalise maja kasutada.

Päralt jõudnud, tundsimme alles, kui väsinud olime. Ei jõudnud muud teha kui rohul tükk aega liikumatult lamada. Varsti aga olime juba päris puhunud ja ostustasime minna Vääna jaama, mis oli meie peatuskohast umbes 5 km eemal, õeste pakkide järele.

Tagasi jõudnud, käisime kord pool km eemal mere ääres ja siis otsustasime magama minna, et pühapäevaks korralikult välja puhata. Sellest ei tulnud aga veel midagi välja. Talu õues oli vahepääl võrk üles pandud ja küla noormehed (tütarlapsed seal

võrkpalli üldse ei osanud) mängisid „võrku“. Meie kohe sinna pealt vaatama ja nii kutsuti meidki mängima. Poisid ise rääkisid omavahel, et saab natuke nalja, ega tütarlapsed ikka midagi oska. Meie kuulsime ja vihasusime, otsustades näidata oma võimeid.

Ja näitasimegi — olime neile kanged vastased, vist võitsimegi ühe game'i. Vastamängijate aukartus tõusis ja pühapäeva õhtuks kutsuti meid uuesti mängima.

Oli juba päris hilja, kui võisime mõelda magamaminekule. Enne läksime veel ligidale jõe äärde end päevasest tolmust puhtaks pesema. Seal tuli ilmsiks uus häda: keegi — ei mäleta enam kes — avastas, et ta ei võid end pesta, kuna ta kael ja käsivarred on täiesti „põlenud“. Teised leiutasid järgimööda sedasama. Õnneks oli ühel õdedest suur karp kreemi kaasas ja nüüd algas suur võidmine tema kulul. Arstisime helli kohti nii hästi kui suutsime, kuid läbi lina torkivatest õlgedel polnud siiski kuigi mõnus lamada. Väsimus aga võitis ja uni kaotas kõik mälestused torkivatest õlgedest ja kipitavatest kaeladest.

Pühapäeval olime jälle värsked ja puhunud ja võisime jätkata oma matkakava teostamist. Ennelõunat viibisime rannas supeldes ja päevitades, enne hoolega kinni katnud kõik valusad kohad. Tahtsime ju hästi pruunid olla, et linnas „rootslaste“ ees uhkustada, kes meie arvates pidid tagasi tulema valgetena ja laevasõidust kurnatutena. Pärast lõunat läksime kavakohaselt Vääna maaalustesse käikudesse. Varustasime endid hulga küünalde ja tiikkudega, juhiameti võttis „teejuht“ enda peale. Minnes pimedasse, tundmatusse käikku valdas kõiki väike õudusetunne, peale juhi muidugi. Tema jutustas, et oli siin käinud juba mitu korda, kord isegi päris ükski, ja laskis teisi imetleda oma julgust. Ega see polnudki nii väike julgus, arvestades kõiki „hädaohte“, mis siin varitsesid. Igal sammul oli suuri ja väikesi veega täide-

tud auke ja lõhesid, millesse oleks olnud kerge kukkuda, kui poleks tahtmist olnud igal sammul põhja tükk aega järele uurida. Käigud käisime siiski peagu kõik läbi. Tagasiteel leidsime üksmeelselt, et see oli siiski huvitav retk, kuid olime ikkagi rõõmsad, kui olime jälle värskes õhus.

Pärast õhtusööki mängisime „võrku” ja selle järele kordus eelmise õhtu salvitamine.

Esmaspäeval oli ette nähtud matk Keila-Joale. Asusime varakult teele, et enne keskpäeva kuumust kohale jõuda. Keila-Joal veetsime enam kui pool päeva, käies läbi ümbruse ilusamad kohad. Tagasi tulles leidsime ühel mäeveerul haruldaselt palju makkellukesi, mida otsustasime järgmisel päeval korjama tulla.

Õhtul oli kava sama mis eelmistelgi päevadel.

Teisipäev oli lahkumispäev. Olime agaralt ja hoolikalt pakkimisega ametis, et mitte siia oma asju unustada, nagu seda olime teinud linnas.

Rongi ärasõiduni oli veel tükk aega, ja seda kasutasime lillede korjamiseks, et võtta linna kaasa osakesegi sellest loodusest, milles olime veetnud paar nii toredat päeva. Nüüd oli juba aeg lahkuda: tänasime lahkett pere-rahvast ja seadsime sammud jaama poole. Rongi liikuma hakates märkasime alles õieti nende ilusate päevade täit väärtust. Igaühel oli kahju lahkuda vabast loodusest ja sõita tagasi tolmusesse linna.

Arvan, et meil ei olnud vähem rääkida oma matkast „rootslastele”, kui neil meile. Säilitasime ju oma esimeselt ühiselt retkelt nii palju ilusaid mälestusi, tõime kaasa hää tuju, pruunikspõlenud näod, suurepärase isu ja värsket jõudu.

Kilde.

I keskkooli klassi teeõhtu oli 6. märtsil. Ettekannetega esinesid sama klassi õpilased. Hääs tujus veedeti aega hilisõhtuni.

**

Kooli näitemüük peeti 14. märtsil kooli ruumes. Mitmeid kuid kestnud ettevalmis-

tuste tagajärjel oli õnnestumine ka igakülgne. Näitemüük kestis kella 14-st 22.30-ni.

**

Kirjandusõhtu koos linna I Poeglaste Gümnaasiumi kirjandusringiga peeti 18. III 37. Ettekannetega esinesid õpilased mõlemast koolist.

Vastutav toimetaja õp. **E. Lukats**. Päätoimetaja **Heli Toomara**. Levitaja **Vaike Karunga**. Illustraator **Maia Sinberg**. Korrektor **Silva Johani**. Laekur **Helga Horm**. Kirjatoimetaja **Asta Liik**. Toimetuse liikmed: **Evi Sooman**, **Elna Tiideman**, **Maret Kapp**, **Elvi Paju** ja **Virve Eenpalu**.

